

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen

Transportbyrån, I2

Beslutande

Minister

Mika Nordberg

Föredragande

Biträdande avdelningschef

Niklas Karlman

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 44

Utredning angående Ålands landskapsregerings beslut att
ändra Vårdö kommuns status som skärgårdskommun.

ÅLR 2019/3880

Beslut

Beslöts besvara biträdande justitiekanslern enligt bilaga I219E34.

Justitiekanslern
Justitiekanslerämbetet
PB 20
00023 STATSRÅDET

Hänvisning

Kontaktperson

Ärende

ER BEGÄRAN OM UTREDNING

Biträdande justitiekanslern har uppmanat Ålands landskapsregering att inkomma med en utredning. Bakgrunden är att fyra privatpersoner bett justitiekanslern undersöka huruvida landskapsregeringen agerat lagenligt när man fattat beslut om bokningsregler inom skärgårdstrafiken.

Landskapsregeringen ger följande utredning:

Frågan huruvida Vårdö kommun anses vara en skärgårdskommun eller inte kan betraktas ur olika synvinklar. Ser man till kommunens möjlighet att erhålla landskapsandelar och vissa stöd, är Vårdö fortfarande en skärgårdskommun. Vad landskapsregeringen ändrade på genom beslutet av den 13.12.2016 var närmast att omklassificera Hummelvik hamn på Vårdö till en "ändhamn" dvs en hamn där man endera åker in i eller ut ur den åländska skärgården, i förhållande till fasta Åland.

Beaktande kommunens geografiska placering, där Vårdö ligger utanför spannet ändhamn-ändhamn, är boende i Vårdö kommun inte beroende av skärgårdsfärjorna för transport av personer, fordon, livsmedel med mera, till skillnad från boende i Brändö, Sottunga, Kumlinge, Föglö och Kökar kommuner.

Boende i dessa sista fem uppräknade kommuner kan inte garanteras plats på färja till eller från sin ö för att ta sig dit eller därifrån till olika servicepunkter, medan boende i Vårdö kommun alltid har möjlighet att ta sig till fasta Åland med en avgiftsfri s.k. vajerfärja som går dygnet runt med som högst femton minuters intervall, borträknat nattpaus, och med en cirka 4-5 minuters överfart.

Resonemang har även förts rörande rättigheterna för de boende i Sunds kommun inom det tidigare systemet då Hummelvik inte räknades som en ändhamn. Boende i Vårdö kunde då boka genomfartplats från Vårdö på Åland till det finländska fastlandet, medan en boende i Sund (på andra sidan av vajerfärjan) inte kunde göra det och skillnaden var endast vajerfärjan på fem minuter. Med det systemet hade både boende och

företagare i Vårdö kommun en oskäligen fördel gentemot boende och företagare i Sunds kommun (samt resten av fasta Åland) och i ljuset av detta är det inte orimligt att även boende i Vårdö faller under samma regler som boende i Sund och resten av fasta Åland.

Förutom vajerfärjan till Vårdö finns det endast en vajerfärja till som går från fasta Åland till en ö (Ängö). Boende på Ängö faller även de under samma regler som resten av fasta Åland, vilket gör att reglerna likriktats genom detta.

Man kan även konstatera att en sådan genomfart av turister, som tidigare var möjlig, i sin tur försämrade möjligheterna hos de skärgårdsföretagare som verkar i Brändö, Sottunga, Kumlinge, Föglö och Kökar kommuner. Syftet med skärgårdstrafiken är inte i första hand att ordna med transporter från fasta Finland till fasta Åland, utan att erbjuda goda förutsättningar för boende, företagare och turister i de fem kommunerna att ta sig till och från öarna.

Landskapsregeringen anser sig inte ha överskridit sina befogenheter genom beslutet. HFD har behandlat samma ärende den 1.9.2017, liggarnummer 4213.

Landskapsregeringen kan av materialet inte dra slutsatser om hur parterna förlorat intäkter, hur stora dessa förluster kan vara samt hur förlusterna är att hänföra sig till regeländringen.

Ärendet undersöks inte såsom ändringssökande eller klagomål hos någon annan myndighet.

Minister

Mika Nordberg

Biträdande avdelningschef

Niklas Karlman